

REDACȚIA

Arad, strada Anlich Nr. 1

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lun. 2 cor.

Num. de Duminică pe an
— 4 coroane. —

Pentru România și
străinătate pe an:

40 franci.

Manuscripte nu se napoiază

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Anlich Nr. 1

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
și timbru de 60 bani de
fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrierile nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Curentul anti-tran-silvănean.

(Articol final.)

Reprivind acum asupra curentului schițat, întâia dureroasă convingere ce o dobândim este, că ideea unității noastre naționale și culturale se rezimă pe o temelie încă foarte nesigură. Ori-ce vânt o poate clătina. În ori-ce moment e primejduită. Va trebui să progresăm mult încă până ce vom străbate la acel grad de cultură, care ne va pune în putința suflătoare de-a fi pătrunși de idealurile, care condiționează viitorul nostru. Căci numai o cultură temeinică, — nu spolala și caricatura de astăzi — numai o cultură dezvoltată în marginile principiilor de naționalitate va putea nivela cu deservire deosebirea cele multe de caracter și de porniri dintre noi și va reuși a ne contopi într'un singur corp național și cultural.

Am arătat dintru început, cât de lent este acest proces de nivelare la toate popoarele. Și trist este a vedea, cât de multe și de complicate sunt dificultățile pe care îndeosebi noi avem să le învingem. Astfel că șinta ființei noastre este înfrântă în sări foarte îndepărtate și pe arena luptelor noastre — astăzi mai mult *svérkoliri* decât lupte — nu se ivesc încă bărbați de talia oamenilor mari, cari au dus popoarele străine la unire. Sunt grele timpurile prin cari trecem și mici sunt oamenii, ce ne conduc. Aici zace enigma evoluției noastre tardive!

Dar văzând acest curent anti-național, ni-se impun și concluziuni de ordine practică.

Am declarat, că *principiar* acest curent nu are nici o îndreptățire, că este periculos la extrem și că e datoră ori-cărui Român de bine să-l condamne, pentru-că, privit sub raportul ideii de unitate, el este o crimă de *lesă-națiune*. Niciodată o isgonire sau persecuțiune a noastră de pe pământ românesc nu poate avea îndreptățire. Și nici-odată cine nu vor face fraților noștri resentimente și nehibzuite cuvinte de hulă, ca cele debitate de sufletele hibride de pe la zierele din București. Căci *nici-odată decadența nu va fi virtutea unui neam!*

Dar practic este totuși a ne cugeța, dacă de fapt n'ar fi preferabil, ca de astă-dată să ascultăm și de glasul cel nedrept și cel cu răutate rostit, anume de a pune capăt „invasiunii” Transilvănenilor în România și a face astfel să înceteze o acuză de căpetenie ce ni-se aduce.

Și în acest punct părerea mea și a multora de aici este, ca să adoptăm punctul de vedere al adversarilor noștri, să suspendăm principiul de dragul bunei-înțelegeri și să ne declarăm categoric împotriva imigrației.

Da, haidem să ne îngrădim, dacă o cer frații noștri. Să stringem rin-

durile familiei noastre de-acasă. Să punem zăvor pe porțile granițelor noastre, ca nimeni să nu mai iasă. Să oprim țeranul ardelean a-și mai pune brațele harnice în serviciul fraților de dincolo și să-l indemnăm a-și iubi mai mult vatra sa de aici. Să oprim pe tinerii noștri, cari își duc dincolo capitalul lor intelectual pentru a munci după putință în ogrul culturii naționale. Să oprim și pe bărbații noștri politici a-și mai alege România ca loc de refugiu în cas de nevoie. Căci ori-și-cum, e destul de mare și de frumos pământul nostru de aici; — el singur poate fi o mică țară românească. Suat destul de mari și de frumoase problemele ce avem să le deslegăm aici; — ele singure pot fi probleme de viață ale unui popor.

Și eată mai ales pentru-ce trebuie să facem astfel..

Întăiu și întăiu, pentru-că România, după credința multora, nu mai are nevoie de brațele noastre, nici de inteligența noastră, dispunând ea însași de forțe suficiente. Școalele de acolo dau un contingent anual destul de mare de oameni cu carte, pentru a acoperi lipsurile. Așa zisul proletariat intelectual se înmulțește în mod făimos. Țara e saturată de postulanți. — câte zece pentru un loc. Și acolo, unde nu se ajung, se recurge la străini și nu urmează nici decât a se reflecta la noi Ardelenii, căci ori-și-cum străinii sunt mai... cu carte decât noi.

Al doilea, dacă imigrațiunea Ardelenilor este socotită ca o invasiune dușmănoasă, e natural, că acolo nu ne așteaptă decât luptă, vorbe grele și superare. Și dacă e vorba de luptă, de ce nu am prefera să ne luptăm cu dușmanul de acasă, decât să stăm în cale fratelui nostru, sau să ne luăm la hartă cu fanarioții pripășiți și aventurieri d'alde Papamihalopuloși, cărora astăzi li-se acordă drepturi de prioritate pe pământul românesc?

Al treilea, se pare că, rămânând aici, fie-care își va păstra mai ușor individualitatea sa. Căci nu putem tăgădui, că mulți dintre cei-ce ne părăsesc, ajunși în țară, își reneagă firea și datorințele de Român ardelean.

Mulți îmbracă obiceiuri de-acolo și încă nu din cele mai bune; iau moravuri bizantine, se asimilează caracterelor neromânești, se desinteresează de chestiunile noastre de-acasă. Și în urma urmelor li-se cere această jertfă, cum se cere de pildă și în Ungaria renegarea naționalității, pentru a putea exista netulburat de rasa stăpânitoare... Da, da, ne avem și în România pe renegații noștri, acest odios soi de Moldovan Gergely-I și de Alexics György I, cari iau gura mai plină de cuvinte urite la adresa noastră și sunt răsplățiți cu aplauze pentru acest fapt.

Ei bine, vrem să înceteze și această anomalie; vrem, ca numărul odioșilor renegați, cari — s'ermaniit

de ei — nu pot să existe *altfel*, să nu se mai înmulțească. Și rămânând aici, îi vom ști păzi mai ușor; îi vom ști păstra ca elemente curate naționale, căci, slava Domnului! în cele naționale avem aici un control destul de sever.

Și în urma tuturor acestora, ca o necesitate supremă, ca o datorie clară și urgentă, ni-se impune nouă, fruntașilor de aici, să ne gândim serios la o reintegrare a mișcărilor noastre naționale. Delăturând micile diferențe personale și principiare dintre noi, vom pute restabili lupta noastră unitară și acesta ca scopul preconizat în programele noastre politice: de a pune odată capăt diferendelor dintre noi și adversarii noștri Maghiari și de-a ne face astfel posibilă existența noastră națională și libera dezvoltare în această țară a noastră.

Nu începe încă, că Maghiarii, cunoscând acum și ei curentul ce domnește dincolo împotriva noastră, vor prinde și mai mult curaj în atacurile lor, ne vor lovi și mai violent pe toată linia. Eată pentru-ce trebuie să ne unim toți fruntașii partidului național, ca să chibzuim asupra măsurilor de rezistență.

Și credem, că bucuria Maghiarilor va fi astfel de scurtă durată, căci ne va găsi destul de tari și încă înmulțiți cu elemente tinere și oțelite în toiul luptelor memorandiste. Ear' pe de altă parte și acest curent va înceta, căci sângele apă nu se face, și în România opinia publică și fruntașii conducători se schimbă, din norocire, destul de iute.

Episcopatul catolic și autonomia catolică. Oficiul „*Politikai Értésítő*” este autorizat de la loc competent să publice următorul comunicat:

Din izvor demn de credință suntem informați, că episcopatul catolic se ocupă cu sirguintă de planul, ce are să-l observe cu privire la organizarea autonomiei catolice. Astfel, nu mai începe nici o îndoielă, că e lipsită de ori-ce temei presupunerea accentuată de unii la timpul seu, că adecă propunerea făcută de Horánszky și primită de congres, — ar însemna amânarea lucrării pentru statorirea autonomiei catolice, ori că în ascuns s'ar intenționa așa ceva. Din contră, e îndreptățită speranța, că hotărârile episcopatului — după sărbătorile Paștilor — se vor pune la dispoziția comisiei de 27, și că cu acelea ac astă comisiune a congresului, poate să se ocupe fără amânare.

În plină luptă confesională.
Legile politico-bisericești încep să dea roade. Însă ce fel de roade? Că se sperie înșiși cei mai mari „liberali.”

Ast'el „*Protestáns Szemle*” scrie:

„A tăgădui este fără folos; statistica ne înfățișează un șir nesfârșit de date asupra decadenței bisericii noastre prin treceri la alte confesiuni ori la *neconfesiune*, ear școalele d'asemeni le pierdem; comunitățile parohiale se înglobează în datorii, ear

invetătorii iau lumea în cap, școalele rămân în lăgoale.”

Bartók György, episcopul reformat din Ardeal, raportează:

„Biserica reformată este amenințată de o mare primejdie: lipsa de preoți. Șaptezece de parochii sunt vacante, mai ales în comune unde sunt și alte naționalități. Fie-cărei parochii îi aparțin și filiale, așa că lipsa de preot o simt ca la 300 comune.”

György Endre a raportat în adunarea recentă din Maramureș-Ugocia:

„Biserica protestantă are zile de lupte amare. Comunitățile au serăcit ear pe de altă parte neregularitatea în ceea-ce privește birul cultului a mai sporit încă răul; în cele mai multe părți se mai adaugă apoi *indeferențismul*. Dar și în viața înafară de biserică se observă fenomene îngrijitoare, fenomene cari pot duce la deservita nimicire a înțelegerii dintre confesiuni.”

Ear pe când se scriu toate acestea Tisza Kálmán, în adunarea generală a reformatilor ținută la Alba-Regală a accentuat asupra primejdiei ce constituie pentru biserica reformată „curentul reacționar”, propaganda catolicilor care poate duce la adevărat războiu confesional. Tot atunci din Ardeal se scrie că reformații vor ținea la Rusalii o mare adunare, a cărei obiect principal va fi: Discuția modalităților cum să fie apărate interesele protestanților în contra tendențelor ultramontane ce în timpul din urmă se accentuează tot mai tare.

Eată unde i-a adus pe Unguri legile politico-bisericești.

„Ideia”... salvată. Toată presa jidano-maghiară jubilează, că earși a fost prins și osândit un „*trădător de patrie*”, un nou „*criminal*” al „*ideii*”. Neobiceiuit în tot lucrul este numai, că de astă-dată „*trădătorul de patrie*” a fost găsit între Șvabi din Bănat.

Ce s'a întâmplat adecă?

Un anume *Perjessy Lajos*, profesor — se zice — la realeza din Vêrșet și redactor la o fițuică maghiară de acolo, peste măsură indignat în sentimentul seu patriotic de noua acțiune, ce câțiva universitari șvabi ungurești de la universitatea din Viena porniseră pentru apărarea moravurilor și a limbii lor, — a vătămât în foaia sa pe autorii acestei acțiuni. Pentru aceasta presidentul noii societăți a tinerilor Șvabi, universitarul *Wettl* a răspuns, de la sine înțeles, într'un ton puțin măgulitor pentru numitul profesor-redactor patriotic. Ear' acesta numai decât s'a grăbit și a dat în judecată pe Șvabul „*trădător*” — la judecătoria cercuală din Vêrșet.

Sâmbăta trecută s'a desbătut procesul, la care studentul *Wettl* s'a apărât în limba sa maternă, după cum sună legea!

Da, așa sună legea. Însă tocma legea o perhoreschează reprezentanții șoviniști ai „*ideii*”. Și să vezi acum foile jidano-patriotice, cum dau nouă năvală asupra bravului tiner șvab și-! Injură toate în cor — pentru această mai nouă „*crimă*” și „*tradare de patrie*”!

Judecătoria din Vêrșet s'a ținut și ea la nivelul celorlalte din patrie și a osândit

pe studentul șab pentru vătămarea de onoare — la pedeapsă în bani de 200 coroane, eventual la închisoare pe 20 de zile.

Profesorul-redactor Perjéssy s'a declarat mulțumit, dar' studentul Wettl a dat recurs în contra sentinței.

Din Dietă.

— Sedința dela 26 l. c. —

Timp de 1¹/₄ oră, cât a ținut ședința, s'a început și s'a încheiat dezbaterile aupra bugetului ministerului de *honvezet*, atât în general, cât și în special. Referentul bugetului a fost deputatul George Szerb. După dînsul a vorbit imediat șovinistul kossuthist Komjáthy, care, ca și la celelalte bugete, și-a spus jalbele și nemulțumirea și la acest buget.

Mai blând decât acesta și-a făcut unele observări la bugetul *honvezet* deputatul conte Benyovszky Sándor, după care a vorbit însuși ministrul resortului, baronul Fejérváry Géza, cerend votarea bugetului.

La dezbaterile speciale a vorbit singur deputatul Pichler Győző, în afaceri a statului major comun.

Spre a-l liniști pe toți și a-l convinge despre bunele sale intenții în ce privește *honvezet*ul, ministrul de *honvezet* a vorbit a doua-oară în ședință, și după asta bugetul și-a primit neschimbat.

În ședința proxima urmează dezbaterile asupra bugetului ministerului de finanțe.

Poliția rusească.

Ministerul de interne rusesc a luat ca ajutor al treilea al său pe faimosul Durnowo. Acest burocrat, unul din cei mai îndărjiți reacționari, va fi chemat să conducă poliția, secția a treia de odioasă memorie.

În fața împregiurărilor grave, trebuia un om energie și hotărît la orice. În fruntea departamentului celui mai însemnat în Rusia, departamentul poliției.

Tot-deauna în vremuri turbure și de războiu, elementele cari doresc o viață mai europeană în Rusia, au ridicat fruntea. Din cauza diversiunii ce se produce în spirite și a vigilenței mai mici din partea autorității, o luptă pentru libertăți constituționale mai e cu putință.

De aceea cercurile cărmuitoare, camarila, la discreția căreia sunt toți țării când nu au vre-o hotărîtoare personalitate — au căutat tot-deauna în vremuri de acestea nesigure să aibă în fruntea siguranței centrale, oameni absolut siguri, devotați și fără scrupule.

De aceea numirea în fruntea poliției a unui om impetrit la inimă și de o nespasă energie, trebuie pusă în legătură cu toate evenimentele ce preocupă acum cercurile politice europene și mai ales cu simptomele neliniștitoare ce se arată în Balcani.

Înăsprirea relațiilor cu Serbia, ațîțarea Bulgarilor contra Sârbilor, trimiterea unui financiar în Munte-negru, chestia insulei Bujorescu, bandele macedonene, șvonurile despre regatul bulgar și altele, au fost atâtea fitiluri, pe cari Rusia le-a vîrît în Balcani. Pentru-că Turcia stă la îndoaia să-i acorde concesiile și preferă pe Germani, cari i-au garantat integritatea teritoriului și pentru-că astfel singurul drum mai deschis pentru pornirile ei se îngreunează, s'ar pute întâmpla ca Rusia să dorească rezolvirea pe cale bruscă a vechilor ei probleme. De aceea mobilizează, se pregătește așteptând momentul oportun, pentru a pute licuida moștenirea Omului Bolnav.

Dar pentru a pute porni vr'o acțiune hotărîtă, îi trebuie ca condiție necesară, siguranță înlăuntru, fără care acest vast imperiu amenință să se spulbere. De aceea numirea unui om ca Durnowo în fruntea poliției, un om de încredere al împărătesei-văduve și al cercurilor diriguitoare, este de parte de a fi un fapt de simplu resort administrativ.

Sergiu.

Războiul buro-englez.

Orașul Mafeking se află într'o situație enorm de critică, și lordul Roberts n'a fost în stare să trimită până acum o mai mare putere armată pentru eliberarea lui. Această împregiurare a umplut de uimire pe cei din Londra, și se conclud de-aci, că situația Englezilor în Bloemfontein și în jurul acestui oraș — nici pe departe nu este așa de favoritoare lor, cum o vestiau telegramele la Londra.

Și'n adevăr, ziarului „Morning Post” și se raportează din Bloemfontein, că trupele engleze foarte cu greu se pot reculege din oboselile îndurate și că azi nici vorbă nu poate fi despre pacificarea statului Oranje.

O telegramă sosită din Pretoria la Bruxelles vestește, că în tabăra lui Roberts sunt mari nemulțumiri. Din aceasta se presupune, că Roberts a dat deja trupelor porunca să pornească spre orașul Kroonstad. (Unde se află adevăratul president Steyn cu guvernul statului Oranje, apărât de trupele Burilor.—Red.)

Un raportor din Springfontein al ziarului „Times” asemenea descrie situația Englezilor din Oranje în colorii foarte puțin mulțumitoare pentru dînsul. Împregiurarea — zice raportorul — că Burii din Oranje au depus înaintea Englezilor, deși în mare cantitate, dar' numai arme vechi, — trebuie cu atât mai ales bine băgată în seamă, cu cât Burii aproape exclusiv sunt provăzuți cu arme „Mauser.”

Într'acestea rescoala din Capland continuă a lua proporții tot mai mari. Cu datul 23 l. c. și se raportează din Carnarvon agenției „Reuter”, că resculații între Kenhaidt și Vanwykelei s'au împregiurat cu șanturi, pentru-ca să poată rezista trupelor engleze.

Dintre știrile cele mai recente înregistrăm următoarele:

Agenția „Reuter” raportează din Norvalspont: Generalul Clement a sosit Joi dimineața în Philipopolis. Insurgenții burii au fost provocați să și depună armele, ceea-ce unii au și făcut. A doua zi Vineri generalul Clement a intrunit la un loc pe Burii resculați, cari însă depuseseră armele, și în limbile engleză și holandeză li-a cetit proclamațiile lordului Roberts, care provoacă pe burgherii să pună jurământ, că nu se vor război mai departe. Celor ce se supun provocării și mai înainte n'au luat parte în politica deșmănoasă Englezilor, — li-se permite să se întoarcă la vetrele lor.

Tot acestei agenții și se raportează din Warrenton, că Sâmbăta trecută o trupă de Burii s'a furisat la țermul țului, ca să atace pe Englezii; aceștia însă și-au observat și s'au apărât, până ce Burii s'au retras eărăși.

Ilegalitățile Engliterei.

Ma-king ul este tot asediat; în curând poate nu va mai fi. Două coloane de Englezi înaintează spre a l despresura, una pe la Nord, alta pe la Sud. Burii sunt tot puternici în Natal ca și în primele zile ale războiului, acum șase luni.

Principala armată a Burilor, cu cei doi presidenti și cu generalul Joubert se află lângă orașul Kroonstad.

Această situație extrem de complicată ne face să credem, că este foarte îndepărtat sfîrșitul acestui război pe cât de absurd, pe atât de crud.

O depeșă ne spune, că sunt 17.000 de Englezi în spitale, bolnavi, răniți, conva-

lescenti, slăbiți, plus mîile de morți de prin țuri și strimtori.

Generalissimul Roberts comite ilegalități peste ilegalități: confiscă bunurile locuitorilor din Oranje, judecă—și poate oricine luchiupi în ce condițiuni,—oameni cari n'au altă vină decât că și-au apărât patria; destitue pe președintele Statului liber și dă ordi, ca statul Oranje să nu mai existe!

Toate aceste abuzuri, chiar în timpul unui războiu, ori-cît de înverșunat ar fi el, sunt de o brutalitate revoltătoare.

Jurnalele democratice din New-York spun,—cu drept cuvânt,—că răspunsul lordului Salisbury este un afront pentru Mac-Kinley și pentru marea republică din America-de-Nord.

Statele-Unite s'au oferit, ca să intervie pentru pace, și Engliterra a respins această intervenție net, fără discuție.

Eșecul Statelor-Unite e indiscutabil.

Engliterra tratează opiniunea întregii lumi și dreptul internațional ca o cantitate neglijabilă.

Din cercul Belintului.

Rachita, 28 Martie 1900.

În a treia zi de Crăciunul trecut a fost aici alegere de învățător. Această alegere însă n'a fost lipsită de presiuni și corupții chiar de aceia din comuna, cari ar fi chemați a feri locuitorii de astfel de morbi. În urmă oameni mai cu inimă au făcut protest contra alegerii, după care a urmat investigația în cauză, dar' din considerațiuni colegiale, și familiare, după procedul îndatinat în tractul Belintului, morbul în loc de sanare, mai tare s'a agravat, fiindcă diagnosa și se făcea tot pe calapodul practicat, după care Venerabilul Consistor al nostru din Arad nu era în deplină claritate, spre a ordina aplicațiunea cuvințioasă.

Ieri a fost aici spre acest scop, pe vre-o câteva oare, noul nostru protopresbiter Gerasim Sârb. Din ce am fost nminative mai mulți fruntași comunali invitați la școală, unde vine dl Prota, la altă investigație în cauza alegerii de învățător.

Fiind eu, cu speranța pierdută, în afacerile noastre bisericești școlare, din cele întâmplătoare până aci, m'am dus acolo numai eacă așa, mai mult ca să văd și eu pe noul nostru protopresbiter, după zisa unor preoți de pe aici „Ardelean”. Cât timp în surprinderea, când mă văzui în față cu o persoană duhovnicească de respectat, un păstor sufletesc adevărat, cu o înțelepciune rară, care ca doctor sufletesc, caută mor-

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI.”

O seară de Crăciun.

— Novela. —
De Svedezul

Alfred Hedensterna.

(Urmare și fine.)

„Malvină, lasă-mă în pace! Nu mă face să nebunesc!” strigă bătrânul baron și fugi afară.

Rătă cum în bucuriile Crăciunului din Ramsyöholm se amestecă o mare supărare.

Baronesa lacrima, p'ascuns, zicend că e răcită grav, când observă umezeala ochilor ei. Baronul era iritat, supărăcios când conversa cu Malcolm, cărui îi ținea lungi predicățiunile despre mândria strămoșilor Silberlanz, zicend că aceștia toți, dar toți până la unul au știut să și păzească cinstea și să nu intre în rudenie cu oamenii, „care nu sunt de seama lor”...

— „Ear' cel mai tînăr Silberlanz, dragă tată, fi sigur, că va și el să mențină mândria familiei”, zicea Malcolm, stringend în brațele sale vînjoase pe bătrânul, care tremura... Malcolm credea, că de bucurie...

— „Hm... hm... lasă, băiete... Pentru vre-o tînără fetișcană. o să mă uiți ca pe un străin!... Așa-i soarta noastră, a bătrânilor”, oftă baronul și vocea par'că și-s'a îngroșat.

Tînărul baron oftă și părea că s'a lustrat. S'a dus apoi în camera sa, unde a privit mult și a sărutat cu drag un portret.

A doua zi bătrânul baron a vizitat pe preotul satului, care nu putea îndestul să se mire, că adevărat de ce amicul său baron se interesa așa de fata sergentului Alm.

Biata copilă! Cine știe ce va fi făcut, căci la fiecare cuvânt bun despre ea, fața baronului se întuneca tot mai tare și lovia tot mai furios cu bastonul în pardoseală.

După-ce s'a sfîrșit cu cina, cei doi soți s'au sfătuit foarte mult în dosul ușilor încuiate... Au intrat apoi în salo, au aprins luminările de pe pomul de Crăciun, fețele lor erau ear' vesele, ingerul Domnului par'că s'a pogorit din nou în casa baronului, care se liniștise deplin. Doar' că din când în când privia pe fereastră cu oarecare nerăbdare.

Intr'un târziu d'afară se auzi șgomot de sanie. Eșind întru întimpinare, în prag înălțînd un bărbat înalt, bătrân, în butonieră cu insigniile purtătorului de sabie, o fată blondă, frumuseță răpitoare îl însoția.

Baronesa se emoționă, fața începu să-i ardă; tînărul baron se sprigină de un fotoliu ce era în antreu, ear' inima îi bătea cu putere îndoită.

Bătrânul baron primi cu multă curtenire pe oaspeți și-i conduse îndată lângă soția și fiul său.

„Soția și băiatul meu, — dl sergent Alm și dom... hm... domnișoara Alm... Malcolm, tu cunoști poate pe domnișoara Alm?... Bătrânul meu camarad Alm n'are pe nimeni în lume, decât pe domnișoara; trăiesc singuri și retrași. De aceea și am permis să le propun, ca pentru bucuria noastră a tuturor, să petrecem această seară de Crăciun împreună... hm!”...

Și între două părech de ochi tineri, începui o comunicație telegrafică, de care nu se pomenește pe liniile statului nici la ziua onomastică a M. Sale. Ochii negri întrebau: „Înțelegi ceva?” Ochii albaștri erau doritori să știe: „Ce, și-ai vorbit deja?” Ochii schlateieteri și negri ziceau: „Te ador”... Cei albaștri și blânzi răspundeau: „Tu ești viața și fericirea mea!”...

De altmintreli acesta era singurul mijloc de a se înțelege între dînsii, căci încolo nu puteau să și vorbească, deoarece ce baronesa îi ținea despărțiți și le vorbea într'una.

Bătrânul baron își perduse tot rostul de mai înainte. Era neliniștit și distras. Mă-

sură, cu pași lungi și repezi, odaia, ear' pe frunte îi curgea nădușeala. La fiecare cînd minute lua pîharul cu punciu și închin, ear' tava cu prăjituri și zaharicale o ducea într'una d'șoarei Alm, care trebuia să iasă de câte-ori îi oferia.

În sfîrșit se oprî, drept ca un soldat înaintea sergentului și zise, grozav de încurcat:

— „Mă rog d-tale, d-le sergent... adăcă-te de ce, doar' suntem vechi camarazi, hm... de aceea... hm!... așa cred, că totdeauna ne-am înțeles... știți când serviam sub același steag?... Domnule sergent, primești o fiul meu... tunete și trăsnetul hm!... vrea să zic: Domnule sergent Alm, în numele fiului meu cer de soție pe amabila d-tale fiică pentru baronul Malcolm Adolf Christian Silberlanz... băiatul meu... hm!”

Odată bătrânul sergent a stat aproape de tot de un butoiu cu earbă de pușcă, în tocmă când acesta a făcut explozia. Era pe atunci tînăr și tare. Acum era bătrân și slab. Poate că din această cauză, acum rămasese mult mai amețit de cutremurul celui simți. Nu putea nici limba să și-o învîră în gură... De altmintrelea chiar de ar fi putut vorbi, nu era nimeni cine să și-l asculte.

Tînărul baron îmbrățișă cu atîta putere pe tatăl-sau, că era să-l sugrume.

lui nu numai după limbă și față ci și după chipul și pulsul inimii.

Cred că de acum în tractul nostru celui ce va voi să șadă pe două scaune, va zice: Șezi la locu-ți. Celui cu doi bani în trei pungi: i-se va da peste mâni ș. a

Bucurați-vă învățătorilor și toți cei saltrați din acest tract, că vi-a sosit Nazineanul dorit!

Mulțumim Măriei Sale Domnului Episcop pentru înțeleapta distingere a păstorilor vrednici.

Ioan Blidariu,
învățător emerit.

NOUȚĂȚI

Arad, 27 Martie 1900.

Sute de mii în flacări. Se știe, că la începutul anului au fost scoase din circulație și blanchetele vechi de cambii, pe cari figurau cruceri și floreni. Toate acestea acum se adună din țeara întreagă și — în chipul obicinuit — se nimicesc în flăcările focului. În acest chip s'au nimicit asemenea hârtii în valoare de sute și mii atât în capitala țării, cât și în orașele din provincie. De astădată se vestește din Seghedin, că Vineria trecută din oficiu au fost date pradă focului asemenea blanchete de cambii în preț de 200.000 florini, cari rămaseră nevădate pe teritoriul direcțiunii financiare de-acolo.

O întimpinare în afacerea protopopului Belint. Ni-se trimite spre publicare următoarele rânduri: „S'a ventilat în publicitate, că a intrat protest în contra numelui diac Gerasim Sârb de protopop în Belint, ear' acel protest în numele mai multor proști, membri sinodali, a fost redactat de dl avocat Dr. Corneliu Jurca din Lugoj și adresat în termeni neobișnuiți și vehemenți către P. S. Sa dl episcop al Aradului. Cunoscând noi cuprinsul aceluiași protest, prin aceasta regretăm, că suntem din avocat s'a folosit de numele nostru și deschilnit în o adresă față de peșana P. Sale, al cărei cuprins nici decât nu se justifică cu poziția noastră ca proști, regretăm pașul făcut și declarăm că cu acela nu consimțim și rugăm pe dl Dr. Corneliu Jurca, ca să nu se mai folosească de numele nostru și pe viitor, căci noi subscrișim nu l'am încredințat cu nici o cauză. Convingiți de bunele intențiuni ale Preasfințitului Sale diac episcop diocesan față de interesele mari ale diecezei noastre și în special față de ale tractului nostru Belint, — ne declarăm mulțumiți.

Adam Rosa, preot inspect. școl.;
George Aurariu, preot; Mihail
Zsurma, paroch.

Din ochi Mariei curgeau lacrimi calde și dulci... A trecut deci peste lupta, de care avea atâta grije. Stă dar' în această casă ca făcând parte din familia baronului; și va pute iubi pe Malcolm cu toată sinceritatea sufletului ei încântat.

— Băiete, dar' sărut o! Dacă ești cu adevărat din neamul Silberlanz, desigur că tu acum vei săruta o întâiași dată!

Bătrânul sergent începă a se desmorți și el. Se gândia, că atunci, când o vorba de mărităie fetel sale, e și dînsul o persoană de frunte. Trebuie să zică deci ceva.

Pășii maiestros spre Malcolm, și luându-l de mână, zise:

„D-voastră veți crede, că ni-ați făcut o mare onoare. Și aveți dreptate. Nu însă pentru că flică-mea are să ajungă baronesă, ci fiind-că i-ați dat un bărbat, pe care-l iubește... Pentru-că, să știți, deși bătrânul Alm n'a dus o mai departe decât până la sergent, totuși nu și-ar fi dat fata după ori-ce baron... Da, da, nu prea sunt meșter la vorbă, dar să credeți, că vorbesc cum simt... Vă mulțumesc de bucuria acestor momente.”

După-ce bătrâna baronesă își luă și ea partea din îmbrățișări, începă adevărată srbare de Crăciun. Servitorii veniră pe rând să primească daruri.

Maria stătea răsimată de umărul lui Malcolm. Se priviau în ochi cu o cerească

Mare cantitate de vin falsificat în Arad. Foile locale și pestane comunică știrea, că în pivnița unui comerciant de vinuri (numele nu i-se spune) din Arad s'au găsit aproape la 3000 lire de vin falsificat, din care se vindea sub felurite numiri. După analiza s'au constatat, că vinul era falsificat și astfel, pe lângă toate rugărilor și recursese comerciantului, — ministrul unguresc a ordonat nimicirea întregului vin.

Influența în Cluj. Epidemia influenței a tăbărit cu toată puterea și în măsură imensă asupra Clujului. După-cum se știe, încă zilele trecute au trebuit să se închidă mai multe școli ale orașului din pricina acestei boale. S'a lătit însă acum atât de tare, că autoritățile orășenești au închis deja și teatrul. Zăc foarte mulți în influență și dintre teatraliști. Până Sâmbătă numărul bolnavilor din oraș se urca la 9000—10.000, așa că serile abia s'au mai ivesc oamenii pe trottoare, și atât restaurantele, cât și cafenelele orașului — sunt goale. Autoritățile au luat cele mai întinse măsuri pentru a împiedeca lățirea epidemiei; cu toate acestea ori ce măsuri luate s'au dovedit zadarnice.

Intimpinare. Primim următoarele: În nrul 49 din „Tribuna Poporului”, în rubrica nouțăților a apărut o notă, prin care se susține, că eu aș fi abstat de la candidatura mea pentru sinodul eparchial.

Nu înțeleg de la cine (I'am adus la cunoștința d lui Terebenț. Red.) și-a putut trage On. Redacțiune informațiile atât de sigure, pe baza cărora să susțină aceasta cu toată pozitivitatea. Nu înțeleg cu atât mai puțin, cu cât nu eu, ci învățătorii români din acest tract au pus și susținut candidatura mea și eu numai silii o am primit. Prin urmare, nu cade în dreptul meu a absta de la această candidatură. Aceasta este dreptul colegilor mei, cari m'au silii la aceasta și cari au luat angajamentul moral, a lucra pentru alegerea mea. Că își vor împlini acest angajament, pe mine personal nu mă privește. Eu însă am datorința morală să stau la locul meu, deși constrins l-am ocupat.

În speranță, că veți publica această rectificare în proximal număr, am rămas al D-Voastră devotat stimător Iuliu Grof-gorean.

Și capra, și varza... Cu data 24 l. c. n. se vestește din Budapesta, că în acea zi ministrul-president Széll Kálmán a conferat cu Molnár László în afacerea reprezentărilor teatrale germane la teatrul din Pojon La întrebările primului-ministru, — Molnár a declarat, că, chiar și în ce privește statistica, dînsul găsește ca ceva imposibil, ca membrii unui teatru să se producă „az' ungurește, mâne nemțește: Spiritul maghiar și astfel se inficiază”.

Széll Kálmán a lăudat punctul de privire și înțelepciunea lui Molnár, dar' —

Baronesa sărută pe Maria și-i zise dulce:

— Ne permite viitoarea baronesă să o rugăm să ne facă un ceai?

Și până-ce Maria se invită împregiurului samovarului, ear Malcolm îi urmăria fiecare mișcare, bătrânul baron stetea de ceealaltă parte a pomului de Crăciun. Se mira grozav: cum a putut să aducă această jertfă, fără a simți vre-o durere amară? Ba dimpotrivă, era vesel, cum n'a fost demult. D-șoara Alm îi cucerise inima în toată regula. O privia cu plăcerea, ce zeu nu se cuvine unui robil... Dar' ce să facă? Maria avea ochi albaștri, cum el nu mai văzuse... Zeu, are bun gust fiul seu. Se vede că-i descendent vrednic al familiei Silberlanz!

Privind tot mai mult la viitorii soți, se entusiasmă atât de tare, că umplu un pahar cu punciu și ciocnind, zise încet baronesei:

— La urma urmelor, dragă Malvină, fetița nu e de vină — că n'are alt nume, decât acela al lui Alm... Copiii lor au să fie însă Silberlanzi, cum n'au mai alergat prin casa asta!

Seghedin, 7/19 Martie 1894.

Trad. de I. Russu Șirianu.

a adăugat ministrul-president — trebuie să se caute o rezolvare practică și corectă raporturilor locale din Pojon, ceea-ce dînsul va nisui să facă așa fel, ca un mare princip: purismul politic, social și artistic să nu îndure vre'o știrbire în detrimentul maghiarismului

Va să zică și capra sătulă și varza neatinsă! — Cu greu se va pute, die Széll.

Prințesa Stefania măritată Lónyay, în urma depărțării sale pentru totdeauna dela Curtea imperială austriacă, parte silită, parte de bună voie a trebuit să abdică de înaltele onoruri, cele avuse ca archiducesă moștenitoare de tron și ca patronă la mai multe societăți de caritate atât dincolo, cât și dincoace de Leitha.

Promovare. Dl Octavian Vasu în 24 l. c. 1900 a fost promovat de Dr. juris la Universitatea din Budapesta.

Cai boeresti periti în foc. Din orașul Cașovia se vestește, că zilele trecute în comuna învecinată Vêke s'a iscat un foc, care a prefăcut în cenușă grajdurile marelui proprietar de acolo Szmeccsányi János. Din acest privilegiu fatal au ars în foc 18 cai frumoci de rasă engleză, o pagubă, ce se urcă la 80.000 coroane

Epidemia în Oradea mare. Ziarul Nagy-vărad în numărul de Duminecă scrie, că de un timp încoace în Oradea grasează boale epidemice, din a căror pricină până acum două școli din oraș au trebuit închise până prin 22 Aprilie a. c.

Mulțumită publică. Cu ocaziunea concertului nostru, ținut la 20 Februarie v. a. c. în Jabar. Reverendissimul nostru protopresbiter Gerasim Sârbu din Belint și Venerabilul Domn Dr. Petru Mladin, medic cercual și Dimitrie Jucu notar, ambii din Brebul, au binevoit a ne trimite fie-care câte 4 coroane pe seama fondului corului. Pentru marinosul ofert, primească Preasfințitul nostru spriginitor și pe această cale profundele mulțumiri atât ale mele, cât și ale coriștilor mei. Jalear, 24 Martie n. 1900. — Ioan Niculescu, paroch, ca președ. și dirig. corului.

Un „cadou” lui Ugron Gábor. Foile jidano maghiare, contrare lui Ugron Gábor — și sunt multisoare de acestea — înregistrează cu multă satisfacție știrea, că deputatul sêcuii Ugron a primit zilele trecute un pachet dela Oradea mare. Pe lângă adresă pachetul mai avea scrise și cuvintele: „Moștre fără valoare”. Când l'a desfăcut, Ugron a scos din pachet — zice numitele foi — mostră de ovies, de prima calitate, ce i trimisese adevă un „stimător” al său din Oradea.

Dr. Leyds la ministrul de externe al Franciei. Cu datul 24 l. c. se vestește din Bruxella și Paris, că Dr. Leyds, reprezentantul diplomatic al Transvaalului, la directă invitare a ministrului de externe Delcassé al Franciei va pleca la Paris, unde va sosi în 31 l. c. și unde va lua și el parte la prânzul, ce ministrul de externe Delcassé va da în onoarea corpului diplomatic de acolo.

Revoluție de femei în Turcia. O știre sensațională se vestește din Constantinopol. Se știe, că guvernul turcesc se găsește într-o mare criză financiară și astfel nici nu e mirare, că oficianții statului de-acolo nu-și primesc lefurile regulat. Foarte natural, că urmările neplăcute ale acestei stări de lucruri le simt îndeosebi femeile, cari nu pot conduce trebile casnice, cum se cuvine, între asemenea împregiurări. Zilele trecute — cum se telegrafează din capitala turcească — vr'o 200 femei s'au adunat înaintea palatului marelui vizir și în chipul cel mai energic au pretins plățirea restanțelor din leașa bărbatilor lor. Prin jalbe șgomotoase au accentuat, că multime de familii sunt în miserie și se prăpădesc, dacă nu-și primesc regulat competența lor. Marele vizir li a făcut promisiuni liniștitoare; dar', cu toate acestea, femeile nu s'au mulțumit cu atâta și nu s'au depărțat din ambșambra palatului, până-ce nu li-s'au licidat unele sumuși și până n'au fost deplin asigurate de o ameliorare a stării de lucruri. — Abia numai în acest chip au fost în câțva liniștite spiritele agitate ale femeilor.

Vin bun de vânzare se află la dl M. Morariu, comerciant în Măderat. Vinul e de anul trecut, calitate bună, bine grijit. Costă 22 cruceri litera, dat la gara din Măscă ori Păncota.

A se adresa: M. Morariu, comerciant Măderat (Magyarad).

Avis.

Rugăm pe toți abonații nostri restanțieri să binevoiască ași achita de urgență datoria ce au către

ADMINISTRAȚIE.

Felurimi.

Actrițe milionare. În țara dolarilor nu numai speculanții și industriașii ajung milionari. Se citează în America trei actrițe, cari le fac concurență și cari își datoresc milioanele exercițiului artel lor. Aceste trei artiste sunt: miss Crabtree, miss Maggie Mitchell și miss Fanny Davenport. Miss Crabtree, al cărei tată era un simplu cărbunar, are o avere de 15 milioane de franci, și se spune că ea își administrează averea cu o dibăcie, care ar face cinste celui mai îndemănatoc financiar. Miss Maggie Mitchell, care are 12 milioane, a început într'un chip foarte obscuro, pe un mic teatru din St. Louis, unde n'a îndeplinit, mai mult ani, decât o slujbă de mână a cincii. Cel dintâiu rol însemnat ce i-s'a încredințat e acela de Fanchon, într'o comedie ce purta acest titlu, și acest rol o făcu îndată populară, așa că ea câștigă un milion și jumătate, zice-se, numai cu piesa „Fanchon”. A treia, miss Fanny Davenport, n'are mai mult de 4 milioane: e sê-acă, biata femeie! E adevărat că are gju aeriale numai de vre-o 750.000 franci!

ULTIME ȘTIRI

De pe câmpul războiului.

Londra, 26 l. c. Mafeking se află într'o situație desperată. Raportorul ziarului „Daily Mail” telegrafează, că Burii bombardează strajnic orașul. Garnisoanele din ambele părți se războiesc cu cea mai cumplită înverșunare. Multime de Negri din garnisoana engleză mai bucurosi prefer moartea, decât să se nutrească cu carne de cal, ceea-ce le oprește chiar legea lor.

Cu datul 24 l. c. se raportează din Rouxville ziarului „Times”, că generalul bur Olivier cu o puternică armată de Burii și cu 15 tunuri a luat drumul dela Ladybrand spre mează-noapte.

Londra, 26 l. c. Lui „Daily Telegraph” i-se raportează din Kimberley cu data de ieri: Prisionieri aduși aici spun, că o trupă de cavalerie a trecut în Transvaal și dela Kristinia spre nord a înaintat cale de vr'o 18 miluri.

O telegramă cu data 24 dela lordul Roberts vestește, că doi coloneli, un căpitan și un locotenent din garda sa, cari eșiseră din tabăra dela riu Modder-River în depărțare de 6 miluri, au fost atacați de focuri din partea Burilor. Locotenentul a căzut mort, ear' ceilalți oficeri au fost răniți foarte grav. Unul dintre oficerii răniți a arborat apoi o batistă albă, în urma căreia Burii s'au grăbit în ajutorul răniților și i-au dus într'o casă din apropiere.

Londra 25 l. c. Cu datul 24 l. c. i-se raportează din Barkly agentul „Reuter”:

„Burii, în număr de 400, au ocupat din nou orașul Griquatow. La vestea aceasta o divizie engleză din Kimberley a plecat acolo, ca să alunge pe Burii, dar fără succes. Întreagă populațiunea orașului Griquatow, împreună cu femeile au căzut prinși în mâinile Burilor.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu.
Red. respons.: Ioan Russu Șirianu.

H. Rosenblüh și soț, în Arad, Piața-Libertății 19.

Novitățile noastre în stofe de primăvară

au sosit și le avem în asortiment bogat.

Mostre în provincă trimitem gratuit.

Se pot căpăta în mare asortiment: covoare, perdele, plapome, saltele de cea mai bună calitate.

H. ROSENBLÜH și soț, ARAD.

H. ROSENBLÜH și soț, ARAD.

Pânză și pănzături pentru masă, stergare, damaste și a tafire (ruso) pentru mirese le avem solid confecționate și în asortiment bogat și în manent în deposit . . .

H. ROSENBLÜH și soț, ARAD.

Ciorapi împlețiți de robi pentru dame, bărbați și copii, pe lângă toată urcarea continuă a prețurilor, procurându-i în conștiință favorabile, în vîndem și mai departe tot cu prețurile cele vechi.

Mănuși glăce de Praga pentru dame, cu trei nasturi, părechia 85 cr.
Veritabile mănuși de Carlsbad pentru dame, cu patru nasturi, părechia 95 cr.

H. ROSENBLÜH și soț, ARAD.

425 1-4

Conducătorul prăvăliei: **George Jankovits.**

A apărut

Și să află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“ următoarele opuri:

1.) „Calendarul nostru“ — pe 1900. prețul	cor. —,60 fil.
2.) „Amicu Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cauze administrative. Prețul	„ 1.— „
3.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, prețul	„ 2.— „
4.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu, prețul	„ —80 „
5.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățianu, prețul	„ 2.— „
6.) „Principiile politice“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățianu —prețul	„ 4.— „
7.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov. Prețul.	„ 2,50 „
8.) „Răsboiul pentru neatărare“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Răsboiului	„ 1,20 „
Prețul „Coroanei“	„ 1,60 „
9.) „Din vremuri apuse“ — de Judita Secula născ. Truția — prețul	„ 1.— „
10.) „Vieritul“ — de Petru Vancu, prețul	„ 1.— „
11.) „Teoria Dramel“ — de Dr. Iosif Blaga. Prețul:	„ 3,60 „
12.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu. Preț:	„ 1,60 „
13.) „Cuvântări bisericesti“ — traduse de Ioan Genț. Preț.	„ 5.— „
14.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Seeopul, preț	„ 1,50 „
15.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de darev edate de Vilchelm Niemandz prețul	„ 1,20 „
16.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățator în Arad. Aceasta liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase priceșne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.	

La comande să se mai adauge de fiecare op 10 fileri spese postale.